SVERIGES EKOKOMMUNER

Verksamhetsplan 2026–2027

Strategisk inriktning och aktivitetsplan

Hållbar utveckling är vårt mål och medel!
Allt vi gör ska stärka kommunernas och regionernas förmåga att ställa om.

Presenterad vid årsmötet 2026-05-28, version 1

Vision & ambition

Sveriges Ekokommuners vision är ett hållbart Sverige.
Vår utgångspunkt är ett ekosystem i balans som basen för en hållbar ekonomisk och social utveckling.

> SEKOM är nätverket som verkar för och tillsammans med sina medlemmar. Genom gemensamt lärande, erfarenhetsutbyte och påverkansarbete blir kommuner och regioner starkare, synligare och mer handlingskraftiga i omställningsarbetet.
>
> Vår ambition är att vara det självklara valet för kommuner och regioner som tar hållbarhetsarbetet på allvar och att SEKOM-kommunerna ska vara tydliga föregångare i Sverige.
>
> Föreningens verksamhet vilar på tre pelare:
> - Förebilder och föregångare
> - Pådrivare och opinionsbildare
> - Kunskapsförmedlare och arena för erfarenhetsutbyte

SEKOM riktar sig till både tjänstepersoner och politiker och arbetar med en helhetssyn, med utgångspunkt i hållbarhetsprinciperna, med spets i den ekologiska dimensionen.

Vi sprider goda exempel och arbetssätt, bevakar omvärlden och påverkar policy. Vi stödjer dig i att lösa upp knutarna i ledning, styrning och förvaltning, oavsett om din kommun är liten eller stor. Vi är övertygade om att ökad kunskap ger bättre beslut, och vi vet att tillsammans kan vi nå längre.

Ett nätverk byggt på gemensamt ansvar

De kommuner och regioner som är medlemmar utgör tillsammans Sveriges Ekokommuner, nätverkets styrka är gemensam. Alla medlemmar utser två kontaktpersoner: en politiker och en tjänsteperson. Det är också önskvärt att utse en ersättande kontaktpolitiker från oppositionen för att säkra kontinuiteten i hållbarhetsarbetet.

Som medlem förbinder man sig att aktivt bidra till nätverket. Det innebär att ha ett aktuellt miljö- och hållbarhetsprogram eller styrdokument som främjar omställningen, och att varje år:

- Delta med både politiker och tjänstepersoner på årsmötet
- Rapportera gröna nyckeltal
- Svara på den årliga enkäten
- Läsa och sprida nyhetsbreven i den egna organisationen

Utöver detta förväntas varje medlem vara aktiv i nätverket och en ambassadör för Sveriges Ekokommuner. För det är när vi bidrar till varandra, med frågor, erfarenheter och mod att prova nytt som SEKOM blir det nätverk det är tänkt att vara.

Välkommen till ett starkt tillsammans-nätverk!

SEKOMs unika position

En omvärldsanalys genomförd 2024 visar att sedan Glokala Sverige avslutades i förtid finns inget nationellt nätverk som på samma sätt samlar kommuner och regioner kring hållbar omställning. Det är ett vakuum och det är SEKOMs position att ta.

Det som gör SEKOM unikt är inte bara bredden, utan perspektivet. Vi arbetar med ett helhets- och systemperspektiv på hållbarhet som går bortom enskilda sakfrågor. Och vi gör det tillsammans — politiker och tjänstepersoner i samma forum. Det är när de som fattar besluten och de som genomför dem möts och lär av varandra som verklig förändring blir möjlig.

Det har saknats en gemensam samtalsyta där kommuner och regioner löpande kan utbyta erfarenheter, ställa frågor och hålla varandra uppdaterade. SEKOMs digitala mötesplats på TEAMS fyller just den rollen.

Där en kommun kämpar finns ofta en annan som redan hittat vägen framåt. Avståndet från insikt till handling är kort när du har rätt människor nära.

Vad säger enkäten? — Utgångspunkten för VP 2026–2027

Verksamhetsplanen utgår från vad SEKOMs medlemmar efterfrågar och upplever. Enkäten 2026, baserad på 50 svar från 80 kommuner, ligger till grund för prioriteringarna i denna verksamhetsplan.

Vad skapar medlemsvärde?

Medlemmarna är tydliga med vad som gör nätverket värdefullt för dem i det dagliga arbetet:

- Nätverk; erfarenhetsutbyte och kollegial kontakt
- Kunskap; webbinarier, föreläsningar och tillgång till forskning
- Omvärldsbevakning; hålla sig uppdaterad nationellt och lokalt
- Konkret stöd; verktyg som gröna nyckeltal och benchmarking
- Påverkan; driva gemensamma projekt och en starkare röst i hållbarhetsfrågor

Små kommuner efterfrågar mest stöd och nätverk. Stora kommuner fokuserar mer på samverkan. Men behovet av kunskap och kollegial kontakt är gemensamt, oavsett storlek och geografi.

Utmaningar och styrkor bland kommunerna

Enkäten visar att kommunerna delar flera återkommande utmaningar i omställningsarbetet; resursbrist, politisk prioritering, organisatoriskt engagemang och transportfrågor återkommer i hela landet. Det är i just dessa mellanrum som SEKOM kan göra störst skillnad.

Nätverket rymmer också imponerande styrkor och goda exempel som är redo att spridas vidare:

- Natur & biologisk mångfald; naturreservat, våtmarker, klimatanpassning
- Strategisk styrning & systematik; styrdokument, miljöledning
- Samverkan & lokala partnerskap; tvärsektoriellt arbete, akademi
- Cirkulära lösningar; återbruk, energieffektivisering
- Klimatarbete & nationella initiativ; via bl.a Viable Cities, klimatkontrakt

Från aktiviteter till effekt — varför vi gör vad vi gör

SEKOMs uppgift är inte att genomföra aktiviteter. Vår uppgift är att tillsammans med medlemmarna bidra till omställningen i hela Sverige. Enkäten visar att det konkreta, kollegiala och dagliga stödet värderas högst. Varje aktivitet i denna plan prövas mot frågan "Hur stärker detta kommunerna och regionernas förmåga att ställa om?"

Effektkedjan

Engagerade medlemmar → **Stärkt kapacitet** → **Handling** → **Hållbart Sverige**

Tre effektmål 2026–2027

- **Engagerade och kunniga tjänstepersoner och politiker i medlemskommunerna**
  - Fler deltar aktivt
- **Fler kommuner som tar steget från insikt till handling**
  - Goda exempel sprids och replikeras. Hållbarhetsprinciperna används i fler kommuners styrning
- **Ett SEKOM som är en trovärdig, nationell röst för hållbar omställning**
  - SEKOM gör skillnad för beslut och citeras i policy och media

Aktivitetsnivåer

Aktiviteterna i varje fokusområde delas in i tre nivåer:

- Strategisk nivå — beslut, positionering, riktning (styrelsen + kansli + kontaktpolitiker)
- Taktisk nivå — program, strukturer, samarbeten (styrelse + kontaktpolitiker + kansli + forum + temagrupper + kontaktpersoner)
- Operativ nivå — aktiviteter (kansli + forum + temagrupper + kontaktpersoner)

Strategiska mål 2026–2027

Målen är satta mot utgångsläget i enkäten.

Mål	Mäts som	Ambition 2026
Nätverkstillväxt	Antal medlemmar	Öka med minst 5 nya medlemmar
Kollegial kontakt	Aktiva frågekanaler	4 aktiva temagrupper
Medlemsengagemang	Aktivitet och närvaro / trendanalys	xxx
Kompetensutveckling	Nöjda deltagare i SEKOM-akademin	50 unika deltagare
Innovation	Aktiva testbäddar	2 etablerade samarbeten
Påverkan	Remissvar & medieomnämnanden	2 remissvar

Fokusområden och aktiviteter

Aktiviteterna delas upp på strategisk, taktisk och operativ nivå för att tydliggöra vem som gör vad och när.

Förebilder och föregångare

Aktiviteter per nivå

Strategisk nivå *Styrelse + kansli + kontaktpolitiker*	**Taktisk nivå** *Styrelse + forum + temagrupper + kontaktpersoner*	**Operativ nivå** *Kansli + forum + temagrupper + kontaktpersoner*
• Positionera SEKOM-kommuner som föregångare inom hållbar omställning • Stärka den politiska viljan till omställning, initiera dialog, tillskapa mötesplatser där politiker lär av varandra och säkerställer att	• Samverka i 1–2 testbäddar: biologisk mångfald, vatten/PFAS, livsmedel/regenerativt jordbruk • Goda exempel-bibliotek — samla och tillgängliggöra för alla medlemmar • Årets SEKOM-initiativ: utse och presentera ett	• Gröna nyckeltal: insamling via Miljöbarometern, webbinarium vår & höst • Bevaka och delta i centrala sammanhang såsom SIS tekniska kommitté för biologisk mångfald.

hållbarhetsarbetet vilar på vetenskaplig grund • Initiera expertnätverk/forskarråd med representanter från akademi och näringsliv • Delta i och initiera externfinansierade projekt inom hållbar omställning • ECOMUNA, ICLEI, RAMCC: strategisk internationell samverkan och synlighet	gott exempel från nätverket • Samarbeta med relevanta tematiska initiativ och nätverk • Samarbeten med relevanta aktörer kring testbäddarna	• Publicera och sprida information i nätverket löpande

Pådrivare och opinionsbildare

Aktiviteter per nivå

Strategisk nivå *Styrelse + kansli + kontaktpolitiker*	**Taktisk nivå** *Styrelse + forum + temagrupper + kontaktpersoner*	**Operativ nivå** *Kansli + forum + temagrupper + kontaktpersoner*
• Positionera SEKOM som nationell röst för hållbar omställning • Lobbying mot nationell nivå i frågor som berör kommunernas hållbarhetsarbete • Besluta om kanalstrategi, tone of voice och visuell identitet	• Stärk kopplingen mellan tjänstepersoner och politisk nivå i påverkansarbetet • Opinionsbildning i media: debattartiklar och pressreleaser • Remissgrupper bildas vid behov med input från nätverket • Kontakt och samverkan med andra nationella nätverk och organisationer • Kommunikationsnätverk med aktiva kontaktpersoner i våra medlemskommuner • Stöd till kommunerna att sprida budskapet i egna kanaler • Nyhetsbrev med höjd ambition och tydlig avsändare • Medverkan som utställare vid politiska partiernas kommundagar • Uppdatera externt informationsmaterial	• LinkedIn: minst 2 inlägg/vecka, mix av nyheter, goda exempel och opinion • Omvärldsbevakning: stående punkt på styrelsemöten • Remisser: styrelsen väljer med input från nätverket • Nyhetsbrev sprids av kontaktpersoner i hela nätverket • Separata kalenderinbjudningar per aktivitet • Informationspaket för nya och befintliga medlemmar

	• Rekryteringskampanj med ambassadörskommuner • Kampanj: 'Vad gör en SEKOM-kommun starkare?' synliggör skillnaden	

Kunskapsförmedlare och arena för erfarenhetsutbyte

Aktiviteter per nivå

Strategisk nivå *Styrelse + kansli + kontaktpolitiker*	**Taktisk nivå** *Styrelse + forum + temagrupper + kontaktpersoner*	**Operativ nivå** *Kansli + forum + temagrupper + kontaktpersoner*
• Starta SEKOM-akademin med kommunikationsplan och tydligt varumärke • Samarbete med BTH, Nordregio och andra lärosäten för akademisk förankring • Sprid helhetssynen som del av SEKOMs identitet	• Temagrupper: vatten, livsmedel, biologisk mångfald m.fl. med kanslikoordinering • Strukturerat onboarding-program med kontaktpersonsmatchning • Tjänstepersonsforum: möts minst 4 ggr/år + sommar& vintermöte med styrelse. • Årskonferens 2026 i Sotenäs och 2027 i Sundsvall. • Fördjupningskurser för tjänstepersoner och politiker, fysiska och digitala. (SEKOM-akademin) • Forum för strategiska hållbarhetsdiskussioner i samarbete med BTH.	• Webbinarieprogram: minst 20 tillfällen/år kring aktuella teman • Kunskapsbank + FAQ (efterfrågat av flera kommuner) • Teams: Ämnesspecifika kanaler med aktiv moderering • Höstkonferens: Kemikaliekonferens Eslöv 3 december • Teams-onboarding för nya och inaktiva medlemmar • Publicera projektutlysningar och finansieringsmöjligheter löpande